

СУ "АНАСТАСИЯ ДИМИТРОВА" – ГР. ПЛЕВЕН
Гр. Плевен, ул. "Отец Паисий" № 10, тел./факс: (064)82-27-42
e-mail: info-1500132.edu.mon.bg

Заповед РД-18-270/ 14.09.2023 г.

Прието на ПС с протокол № 10/14.09.2023 г

Утвърждавам.....
Директор: Тончо Върбанов

ПРОГРАМА

**ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРИОБЩАВАНЕ
НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ**

2023-2024 УЧЕБНА ГОДИНА

ВЪВЕДЕНИЕ

Изграждането на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети на правителството в посока изграждане на образователна среда за:

- ✓ разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие;
- ✓ по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ✓ ранна превенция на обучителни затруднения;
- ✓ включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
- ✓ включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
- ✓ разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

Настоящата училищна програма има за цел да защити правата, интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот, недопускане на дискриминация, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

Програмата определя реда и начина за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такава в училище, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

- ✓ Закон за предучилищното и училищното образование;
- ✓ Наредба за приобщаващото образование;
- ✓ Национална стратегия за учене през целия живот;

- ✓ **Националната стратегия на Република България** за приобщаване и участие на **ромите** 2021-2030 г.;
- ✓ Механизъм за противодействие на училищния тормоз;
- ✓ Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст
- ✓ Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
- ✓ Закон за защита от дискриминация;

ЦЕЛЕВА ГРУПА: Деца и ученици с изявени дарби хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди, застрашени от отпадане по различни причини , за които съществува обективен риск от социално изключвани и липсват форми за социална подкрепа;

АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

През последните години се създава се една пъстра картина ученици от, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите и понякога към самите себе си.

Уязвими групи в СУ „Ан. Димитрова” са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

В училището се предприемат политики в областта на:

- ✓ интеркултурното образование;
- ✓ умението за общуване с представители на различни култури;
- ✓ съзнателно изграждане на толерантност;
- ✓ обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

- ✓ Зачитане правото на всяко дете и всеки ученик и гарантиран достъп до качествено образование;
- ✓ Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик, така че той да развие максимално своя потенциал;
- ✓ Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- ✓ Съхраняване на етнокултурното многообразие;
- ✓ Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и участието на учениците в дейността на училището.;
- ✓ Нетърпимост към дискриминационно поведение и нагласи;
- ✓ Гъвкавост и динамичност съобразно потребностите на учениците в зависимост от спецификата на обществения живот.

Създаването на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на децата и учениците със специални образователни потребности в училище включва:

- ✓ създаване на достъпна архитектурна среда;
- ✓ осигуряване на екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на децата в/ диагностична и консултативна дейност ;
- ✓ индивидуални образователни програми;

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности чрез:

- ✓ Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности.
- ✓ Изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности - учители, ученици, деца и родители.
- ✓ Създадени условия, гарантиращи интеграцията на децата със специални образователни потребности.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Да защити правата, интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи и гарантиране на равен достъп до качествено образование;
2. Пълноценна социализация на деца и ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
3. Ефективно прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот, недопускане на дискриминация, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот;
4. Изграждане на толерантност към различните, ценно качество при общуването и работата с ученици от уязвимите групи;

5. Осигуряване на достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование и професионална реализация;
6. Да се затвърди ролята на семейството като част от образователния процес – да осигури пълноценно и активно във всички области на училищния живот;
7. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.;
8. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата за личностното развитие се осъществява въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1. Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в училище е определен координатор, който изпълнява функциите си съобразно Държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Общата подкрепа в училище се осъществява от екип, ръководен от координатор. В екипа са включени педагогическият съветник и други специалисти. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Включва различна екипна работа между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия съветник или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

В училище функционира училищна библиотека, ръководена от определен за целта служител, която чрез осъществяване на различни дейности, представлява част от общата подкрепа на децата и учениците.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредбата за приобщаващото образование.

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от екипа за личностно развитие.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните групи:

- ✓ деца и ученици със специални образователни потребности;
- ✓ деца и ученици с хронични заболявания;
- ✓ деца и ученици в риск;
- ✓ деца и ученици с изявени дарби.
- ✓ Допълнителната подкрепа включва:
- ✓ работа с дете или ученик по конкретен случай;
- ✓ психо-социална рехабилитация;
- ✓ рехабилитация на слуха и говора;
- ✓ зрителна рехабилитация;
- ✓ рехабилитация на комуникативни нарушения;
- ✓ осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- ✓ ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се запознават и се включват в плана за действие.

При наличие на повече от три деца/ученици в паралелка се осигурява помощник – учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по – лесното възприемане на учебния материал от ученика.

При комбинирана форма на обучение се изготвя индивидуален учебен план за обучение. За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа;	през учебната година	Координатор на училищния екип, педагогически съветник, класни ръководители	
Провеждане на информационни кампании за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците	през учебната година	Координатор на училищния екип, педагогически съветник, класни ръководители	

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства;			
Екипна работа на учителите от даден клас;	през учебната година	класни ръководители, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	м. септември	директор	
Работа с родители за по-голяма заинтересованост към образователно – възпитателния процес;	през учебната година	Педагогически съветник, класни ръководители	
Проучване чрез анкети и други методи на желанията за участие на ученици в извънкласни дейности;	през учебната година	директор, ЗДУД	при определен повод за поощрение
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност;	м. ноември м. април	отговорник за библиотеката	да се направят четения по повод Деня на книгата
Превантивни мерки за недопускане отпадане от ЦДО;	през учебната година	учители в ЦДО	
Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отход и физическа активност в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи;	през учебната година	класни ръководители, учители, учители в ЦДО	
Кариерно ориентиране и консултиране на учениците;	м. декември м. май	педагогически съветник, кариерен консултант	
Идентифициране на ученици със СОП;	през учебната година	класни ръководители, учители, логопед, ресурсен учител	
Оценка на потребности на ученици със СОП ;	през учебната година	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации;	през учебната година	логопед	при необходимост
Психологическа подкрепа, психо – социална рехабилитация и консултации;	през учебната година	педагогически съветник	при необходимост
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище;	през учебната година	директор, ЗДУД, ПС, учители	
Работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно – възпитателния процес;	през учебната година	педагог. съветник, класни ръководители	
Организиране и провеждане на “Училище за родители“ ;	през учебната година	директор, заместник-директори, екип	при желание от родителите

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и олимпиади ;	през учебната година	всички учители	
Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище;	през учебната година	всички учители	при необходимост
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади.;	през учебната година	учители	
Установяване на ефективен диалог училище- външни институции, имащи отношение по проблема, работа с МКБППМН, МВР, Община Пазарджик, Социално подпомагане-отдел „закрила на детето,НПО;	целогодишно, по график	директор, УКБППМН, ОКБППМН,ДПС	
Включване на медицински специалисти и изнасяне на здравни беседи и лекции на тема „Здравно образование и възпитание на подрастващите“ и др.	през учебната година	Училищно ръководство класни ръководители, мед. лице в училище	
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда;	по график, заложен в план за квалификация	Председател на комисия по КД, Председатели на МО	
Съвместна работа с читалище „Пробуда“ чрез занимания по приложни изкуства.	през учебната година	Учители ЦДО-начален етап	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.